Юлія МИРОНЮК,
слухач магістерської програми
Тернопільський національний економічний університет,
Науковий керівник:
Неля ЧОРНА
д.е.н., професор
Тернопільський національний економічний університет

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Успішне функціонування підприємств в сучасних умовах потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності на підставі удосконалення управління виробництвом, створення конкурентоздатної продукції та залучення інвестицій.

Для цього необхідно створити таку інформаційну систему, яка здатна задовольнити запити всіх зацікавлених користувачів для обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Інструментом інформування користувачів виступає фінансова звітність. Саме фінансова звітність повинна надавати повну, неупереджену та достовірну інформацію про поточний стан і результати функціонування підприємства.

Концептуальна модель фінансової звітності, що відповідає вимогам міжнародних стандартів базується на взаємодії складових: меті фінансової звітності і формування у зв'язку з метою обліково-аналітичного забезпечення, принципах і якісних характеристиках фінансової звітності, концепції капіталу, яка забезпечує його відображення в частині формування, збереження капіталу та визначення прибутку.

Загальні вимоги щодо складання та подання фінансової звітності здійснюється згідно з П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1].

Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб.

Склад фінансової звітності визначається національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку [1-6].

Якісні характеристики фінансової звітності: дохідливість, доречність, достовірність, порівнюваність, зіставність.

Фінансова звітність підприємства формується з дотриманням таких принципів:

1) автономності підприємства, за яким кожне підприємство розглядається як юридична особа, що відокремлена від власників, тому особисте майно і зобов'язання власників не повинні відображатись у фінансовій звітності підприємства;

2) безперервності діяльності, що передбачає оцінку активів і зобов'язань підприємства, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі;

3) періодичності, що припускає розподіл діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності;

4) історичної (фактичної) собівартості, що визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання;

5) нарахування та відповідності доходів і витрат, за яким для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів;

6) повного висвітлення, згідно з яким фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

7) послідовності, який передбачає постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики;

8) обачності, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

9) перевалювання змісту над формою, за яким операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;

10) єдиного грошового вимірника, який передбачає вимірювання та узагальнення всіх операцій підприємства у його фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці.

Аналізуючи положення міжнародних стандартів фінансової звітності та наукові думки вчених пропонується доповнення принципів формування фінансової звітності принципами значимості та принципами вартісної оцінки [7].

Принцип значимості обумовлений використанням поняття «суттєвості» в обліковій практиці. При цьому значимість повинна виділятися на основі якісних і кількісних ознак. Якісні ознаки можуть бути представлені фактами господарської діяльності, які мають велике значення для суб'єкта господарювання. Кількісний вимір значимості фактів господарського життя може здійснюватися через ряд критеріїв (абсолютне значення в грошових коштах, сума витрат, понесена з укладанням угод, величина фактично понесених та очікуваних витрато тощо).

Принцип вартісної оцінки обумовлюється необхідністю відображення інформації у вартісному виразі.

Певного коригування і удосконалення потребує зміст самих форм фінансової звітності. Так, баланс не має чіткого розмежування поточних і непоточних активів і зобов'язань.

Також в останній час виникає необхідність забезпечення бухгалтерської звітності більш надійною інформацією про такі невідчутні активи як людський капітал та його вплив на майбутню дохідність компанії [7]. За цих умов є доречним перехід до інтегрованої звітності, яка традиційно повинна містити показники, що характеризують фінансовий стан та фінансові результати діяльності підприємства. Фінансова звітність розглядається як інструмент для об'єктивної та достовірної оцінки фінансово-майнового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів підприємства. Удосконалення принципів складання, змісту форм фінансової звітності, можливість додаткового розкриття інформації забезпечить підвищення її інформативності та значення.

Подальшими напрямками наукових досліджень є розробка шляхів розширення інформаційного змісту, форм фінансової звітності через її зближення з іншими видами звітності (створення інтегрованої звітності) з метою сприйняття та інтерпретації її показників для підвищення ефективності управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. П(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 9 – 12.

2. П(С)БО № 2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 13 – 19.

3. П(С)БО № 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненням. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 20 – 25.

4. П(С)БО № 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 26 - 31.

5. П(С)БО № 5 «Звіт про власний капітал», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 зі змінами і доповненнями. Все про бухгалтерський облік, 2011. №10. С. 32 – 35.

6. Міжнародні стандарти фінансової звітност. URL: http:// minfin.gov.ua.

7. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. Житомир: ПП «Рута», 2009. 912 с.